

Tidligere formann i Den norske Forfatterforening, Ebba Haslund, er fremdeles en utholdende aktor i den 50 år gamle «rettssak» mot Knut Hamsun. Hun fremlegger fellende bevis på Hamsuns forræderi i en kampanje for å forhindre at et minnesmerke blir reist så lenge krigsgenerasjonen er i live. Hun har fått støtte av en lang yngre forfatter, Edvard Hoem, som i 70-årene i begeistring for Stalin og Mao ville omstyrte vår samfunnsorden med våpen, men som for tiden får innspilt sine salmer i en gjenåpnet kirke i Russland.

Hva er dette for et korstog? Ingen har da forsvart Hamsuns nazisympatier, og ingen har tenkt å reise noen bauta over denne siden av hans virksomhet. Bautaen over Hamsuns diktergjerning har han jo selv reist i sine bøker, og den kan neppe rives ned.

Halvparten av Ebba Haslunds artikkel i Aftenposten 29.11. er viet fordømmelsen av det hun kaller «det brune grums» i enkelte av Hamsuns bøker, og da må det virkelig sperre øynene opp. Som eksempel på nazistiske holdninger viser hun til at Hamsun betrakter barnemordersken Inger i «Markens grøde» med overbærenhet fordi barnet hun drepte var haremynt. Nå tok jo Inger sin straff og vokste på det. Men hvordan ville Ebba Haslund med sin høye moral beskrevet en lignende situasjon i dag? I dag ville jo Inger kunne fått konstatert allerede før fødselen at barnet hadde harekår, og så fått fjernet det med applaus fra mange kvinnesaksforkjempere.

Knut Hamsun viser på en genial måte at det finnes en arnemorder, og på samme tid en himmelvandrer i hver enkelt av oss. Og er det ikke nettopp det litteraturen og kunsten er til for?

Ebba Haslund får meg til å tenke på dommen over Andrej Sinjavskij og Jurij Daniel i Sovjetunionen i 1965. Begge ble dømt til fangeleir for visse uttalelser noen av deres romanfigurer hadde kommet med.

VICTOR SPARRE, Asker

Uten dekning

I Aftenposten 29.11. hevder Ebba Haslund at Knut Hamsun utrettelig forsvarte «den tyske nasjonalsosialisme» og «nyordningen». Videre hevder hun at Hamsun «lot seg bruke som garantist for nazismens barbari. Han forsvarte bl.a. Tysklands bruk av konsentrasjonsleirer».

Først en takk til Ebba Haslund for at hun stagger de unge fremadstormende historieløse forfattere og andre fra kulturlivet som vil trekke et glemselsas slør over

Gar utgelyg
Folk og land

Men rett skal være rett – og i den sammenheng melder flere spørsmål seg i forhold til det Ebba Haslund skriver:

• Kan Ebba Haslund dokumentere at Knut Hamsun forsvarte Tysklands bruk av konsentrasjonsleirer?

• Er det dekning for å hevde at Hamsun «utrettelig forsvarte den tyske nasjonalsosialisme» og «nyordningen»?

• Var Knut Hamsun opptatt av å forsvare nazismens barbari?

Det er min påstand – inntil det motsatte kan påvises – at Ebba Haslund med basis i Hamsuns politiske artikler og offentlige uttalelser under krigen ikke har dekning for det hun her påstår.

ARNE TUMYR, Kristiansand

Hamsun igjen

I Aftenposten 6.12. hevder Arne Tumor at mine påstander om Hamsuns forsvar av konsentrasjonsleirene samt hans «utrettelige støtte til nazismen» er uten dekning.

I svarbrev til Christopher Vibe 1934 sier Hamsun ad de tyske KZ-leirer: «Naar regjeringen har grepet til at indrette konsentrasjonsleire saa burde De og verden forstaa at det har sin gode grunn.»

I «Hvorfor jeg er medlem av N.S.» gir Hamsun uforbeholdent til kjenne sin tro på Quisling og på et forbund av europeiske stater under tysk nasjonalistisk førerskap (Grimstad Adressetiden 30.1.41).

En Hamsun-artikkel i Vestlandske Tidende 23.10.41 har tittelen «Jeg er trygg for Norge under Vlokkun Quislings ledelse».

I Fritt folk (15.12.41) hylder Hamsun frontkjemperne.

I et radiointervju etter hjemkomsten fra den nasjonalsosialistiske pressekongress i Wien, sommeren 1943, oppfordrer Hamsun det norske folk til å gå inn for «nyordningen».

I sin nekrolog over Adolf Hitler, Aftenposten 5. mai 1945, uttrykker Hamsun sin grenseløse beundring for Det tredje rikes «Führer», hvis navn var (og er) uløselig knyttet til nasjonalsosialismens barbari.

Med Victor Sparres innlegg av 8. ds. er Hamsun-debatten kommet over på et mindre saklig plan. På det plan ønsker jeg ikke å debattere. Jeg henviser til Sten Sparre-Nilsons bok «Ørn i uvær».

Hermed er debatten avsluttet fra min side.

EBBA HASLUND, Bærum

105256

AP. 6.12.93

AP. 8.12.93

AP 10.12.93